

**Uchwała Nr/...../....
Rady Powiatu w Oświęcimiu**

z dnia 2017 r.

w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Ziemi Oświęcimskiej”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 t.j.) oraz § 11 Regulaminu nadawania tytułu „Zasłużony dla Ziemi Oświęcimskiej” stanowiącego załącznik do uchwały Nr XI/81/2007 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 25 lipca 2007 r. w sprawie ustanowienia tytułu „Zasłużony dla Ziemi Oświęcimskiej” na wniosek Kapituły Tytułu, **Rada Powiatu** uchwala, co następuje:

§ 1. Nadaje się **Uniwersytetowi Trzeciego Wieku w Oświęcimskim Centrum Kultury** tytuł „Zasłużony dla Ziemi Oświęcimskiej”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu w Oświęcimiu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uniwersytet Trzeciego Wieku w Oświęcimiu powstał w 1997 r. i początkowo stanowił część struktury organizacyjnej Oświęcimskiego Centrum Kultury w Oświęcimiu. Było to 24 lata po uruchomieniu pierwszej tego typu placówki na świecie, która powstała w 1973 r. we Francji. Przy Uniwersytecie w Tuluzie, w wyniku starań o włączenie ludzi starszych do systemu kształcenia ustawicznego, powołano placówkę dydaktyczną dla osób starszych pod nazwą uniwersytet trzeciego wieku.

W Polsce, pierwszy Uniwersytet Trzeciego Wieku został utworzony w 1975 r., a obecnie działa ich blisko 400, zrzeszają średnio 230 słuchaczy, co daje ponad 90 tys. osób.

Działający w Oświęcimiu Uniwersytet Trzeciego Wieku doskonale wpisuje się w politykę społeczną względem osób w wieku senioralnym. Jest formą placówki oświatowo – kulturalnej, której podstawowym celem jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób w wieku emerytalnym. Poprzez organizowanie atrakcyjnych zajęć, których tematyka upowszechnia wiedzę, Uniwersytet stwarza możliwość nabywania nowych umiejętności i doświadczeń z różnych dziedzin życia. Ponadto, inspiruje słuchaczy do ciągłej aktywności społecznej i uświadamia, że wraz z przejściem na emeryturę, i będąc w wieku senioralnym, bez reszty można oddawać się swoim pasjom, zgłębiać dotychczas nieznanne kierunki nauki, kultury i sztuki oraz podejmować poszukiwania celem spełnienia ukrytych pragnień. Dodatkowym wzmocnieniem tych starań jest współdziałanie z innymi osobami w podobnym wieku i będących w podobnej sytuacji.

Zdaniem Uczestników UTW, starsze pokolenie, przeżywające swoją młodość w czasach wojny, często nie miało wyboru i koncentrowało całą swoją aktywność na obronie Ojczyzny. Dlatego też, po latach, zdarza im się dostrzegać braki w zakresie samorozwoju, samokształcenia, czy zdobywania nowych umiejętności. W przypadku uświadomienia sobie tego stanu, pojawia się często chęć nadrobienia braków z przeszłości, a Oświęcimski Uniwersytet Trzeciego Wieku stwarza ku temu niepowtarzalną szansę.

20 lat temu, ideę utworzenia placówki oświatowo – kulturalnej dla seniorów na terenie Miasta Oświęcim podjęła, Pani Karolina Domider – wieloletnia i zasłużona pracownica oświęcimskich placówek kultury. Jej głównym celem była aktywizacja osób, które wchodziły w kolejny, nie związany z pracą zawodową, wymiar swojego życia. Początki nie były łatwe, jednak żadne przeciwności nie pokonały Jej determinacji, empatii i potrzeby działania na rzecz innych. Niewątpliwie, dzięki społecznej osobowości Pani Karoliny Domider, w Powiecie Oświęcimskim funkcjonuje ten szczególnie ośrodek aktywizacji osób starszego pokolenia.

A zaczęło się, w maju 1997 r. od zamieszczenia w lokalnej prasie ogłoszenia, zachęcającego osoby w jesieni swojego życia do zaangażowania się w nowatorski projekt akademii dla seniorów pod nazwą „Uniwersytet Trzeciego Wieku w Oświęcimiu”. Pozytywna reakcja ze strony lokalnej społeczności zaowocowała spotkaniem w dniu 16 września 1997 r., w którym uczestniczyło około 40 osób.

Zainteresowanie ideą Uniwersytetu dało możliwość powołania pierwszego samorządu słuchaczy w skład którego weszli: jako przewodniczący – Pan **Jerzy Serednicki**, zastępca przewodniczącego – Pani **Halina Warmuz** (późniejsza przewodnicząca), skarbnik – Pani **Bogusława Kowalczyk**, sekretarz – Pan **Zygmunt Mazur**, redaktor książki pamiątkowej – Pani **Stanisława Rachwalska** później kontynuująca jej pracę Pani **Zofia Czosnek-Szczepanik**, członek – Pani **Zuzanna Iżycka**.

W dniu 4 października 1997 r. wykładem pod tytułem „Trzeci wiek na nowo odkryty” został zainaugurowany pierwszy rok akademicki. Indeksy odebrało wówczas około 100 studentów.

Od 2006 r. patronat honorowy nad oświęcimskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku sprawuje Państwowa Wyższa

Szkoła Zawodowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Po prawie dwudziestu latach funkcjonowania, zainteresowanie ofertą Uniwersytetu znacząco wzrosło i obecnie UTW liczy 310 słuchaczy. Studentem Uniwersytetu może zostać każdy, kto ukończył 50 lat i nie ma znaczenia, czy jest osobą aktywną zawodowo. Wśród Słuchaczy najliczniejszą grupę stanowią emeryci, a ich wiek zróżnicowany jest w przedziale od 55 do ponad 80 lat. Niezależnie od wieku, są to osoby o dużej aktywności społecznej, z otwartym umysłem, nastawione na rozwój i poszerzanie swojej wiedzy i doświadczenia.

Uniwersytet trzeciego wieku jest popularną formą edukacji oraz utrzymania, a nawet poprawy sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej. Oprócz możliwości zdobywania nowych wiadomości i umiejętności, zapewnia słuchaczom pomoc w przystosowaniu się do nowych, zmienionych poprzez przejście na emeryturę, warunków życia. Uniwersytet z otwartością, mobilnością i elastycznością reaguje na potrzeby środowiska ludzi starszych.

Podstawową formą kształcenia są wykłady, które odbywają się raz w tygodniu. Tematyka wykładów obejmuje zagadnienia z różnych dziedzin nauk, głównie humanistycznych i społecznych, a wykładowcami są pracownicy naukowcy ośrodków uniwersyteckich, środowisk medycznych oraz pasjonaci z różnych dziedzin życia.

Dla utrzymania sprawności psychofizycznej prowadzone są zajęcia obejmujące treningi pamięci, poprawiające koncentrację uwagi oraz podnoszące poziom aktywności fizycznej. Dużą popularnością cieszą się zajęcia gimnastyczne, pilates, nordic walking, zajęcia na basenie, czy też niezwykła forma ruchu jaką jest Tai Chi.

Słuchacze z zainteresowaniem podchodzą również do zajęć związanych z nauką języka angielskiego oraz z obsługą komputera. Celem podejmowanych w tym obszarze działań jest umożliwienie, coraz liczniejszej w naszym społeczeństwie grupie osób w podeszłym wieku, funkcjonowania w społeczeństwie bez barier w komunikacji społecznej. Dlatego też, UTW w Oświęcimiu we współpracy z pracownikami i studentami Instytutu Pedagogiki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu organizuje bezpłatne zajęcia komputerowe dla seniorów. W ramach zajęć w salach multimedialnych PWSZ, słuchacze UTW poznają podstawy obsługi komputera, komunikacji przez Internet, bezpieczeństwa w wirtualnym świecie oraz korzystania z różnorodnych e-usług.

Wielu, spośród liczego grona Słuchaczy UTW realizuje swoje pasje artystyczne w działających w Uniwersytecie grupach. Grupa zajmująca się rękodziełem artystycznym pod nazwą „Osnowa”, bierze czynny udział w wystawach, przeglądach i festiwalach, niejednokrotnie zdobywając nagrody i wyróżnienia. Artystki skupione w tej grupie, posługując się różnorodnymi technikami tkackimi tworzą min: kilimy, gobeliny i sumaki. Ciekawe projekty powstają w oparciu o wyroby włókiennicze wykonywane z nici naturalnych, są to: koronki, makramy, czy też kreatywnie tworzone patchworki. Osoby realizujące się w malarstwie, prezentują swoje prace, głównie na wystawach organizowanych w Oświęcimskim Centrum Kultury.

Na uwagę zasługuje reaktywowanie zapomnianego już rękodziela jakim jest bibułkarstwo, będącego nieodłącznym elementem małopolskiej tradycji. Ponadto, prowadzone są zajęcia artystyczne z wykorzystaniem techniki zdobniczej decoupage. Ta forma pracy artystycznej jest coraz bardziej popularna wśród młodego pokolenia, które ostatnio wykazuje tendencje do wykonywania wielu rzeczy własnoręcznie. Młodzi ludzie, znudzeni zuniifikowanymi produktami, pragną rzeczy oryginalnych i niepowtarzalnych. I właśnie min. na tej płaszczyźnie, oświęcimski Uniwersytet podejmuje próbę zmniejszenia dystansu międzypokoleniowego, gdzie z jednej strony funkcjonują młodzi ludzie kierowani szybko postępującym rozwojem naukowo-technicznym, a z drugiej osoby starsze, niejednokrotnie marginalizowane ze względu na wiek i kondycję psychofizyczną.

Lokalnej publiczności, skoncentrowanej na rozrywce, znana jest twórczość powstałej w 2011 r. kabaretowej grupy pn. „Czarna Rękawiczka”, której pierwszy spektakl zatytułowany „Być albo nie być, czyli jak polubić nasz trzeci wiek”

zaprezentowany został podczas obchodów 15-lecia działalności UTW w Oświęcimiu. Ciesząca się dużą popularnością twórczość kabaretu prezentowana jest na scenach lokalnych ale też w przeglądach ogólnopolskich.

Dewiza, że „taniec jest dla każdego”, przyświecająca twórczości choreograficznej Słuchaczek, tłumaczy popularność jaką cieszy się nauka tańca. Z tej niezwykle terapeutycznej formy aktywności korzysta ponad 100 osób, spośród których wyłonił się kilkunastoosobowy zespół pn. „Pretty Women”, specjalizujący się w tańcach latynoamerykańskich. Zespół na swoim koncercie, ma już nagrodę za zajęcie III miejsca w Krajowych Mistrzostwach International Dance Organization Tańca Par i Synchron Dance w Jędrzejowie. Zespół zapraszany jest gościnnie na występy w okolicznych placówkach kulturalnych, bierze także udział w ogólnopolskich przeglądach zespołów tanecznych.

Od ponad 10 lat w UTW działa zespół wokalny „Ballada” występujący głównie podczas spotkań organizowanych dla słuchaczy UTW, ale uczestniczący również w przeglądach artystycznych np. w Oświęcimskich Spotkaniach Artystycznych Seniorów.

Szczególnym projektem, realizowanym przez Słuchaczy jest przedsięwzięcie oprzekornym tytule „Ważniacy”. Celem spotkań z uczestnikami Dziennego Domu Pomocy w Oświęcimiu oraz z dziećmi i młodzieżą z Domu Dziecka im. Kornela Makuszyńskiego w Oświęcimiu jest integracja osób z różnych środowisk i tworzenie płaszczyzn do rozmów na ważne życiowo tematy. W trakcie spotkań, Seniorzy dzielą się swoim doświadczeniem i mądrością życiową, jednocześnie czerpiąc od młodych – energię, otwartość i ciekawość świata.

Oświęcimski Uniwersytet Trzeciego Wieku nie ogranicza zasięgu swoich pomysłów do lokalnej przestrzeni i działa na terenie Subregionu Małopolski Zachodniej. Grupy artystyczne działające w ramach oświęcimskiego UTW, poprzez uczestnictwo w spotkaniach, konkursach czy też przeglądach, dzielą się swoimi doświadczeniami z seniorami z okolicznych powiatów.

Aby realizacja ambitnych celów i różnorodnych przedsięwzięć była możliwa, Uniwersytet do współpracy pozyskuje ciągle nowych partnerów. Na stałe współpracuje z jednym z najstarszych muzeów w Polsce tj. z Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie, a lokalnie min. z Muzeum Zamek w Oświęcimiu, Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau, Centrum Żydowskim w Oświęcimiu, Miejską Biblioteką Publiczną w Oświęcimiu Galeria Książki, czy też z Międzynarodowym Domem Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu.

Sprawne i kreatywne funkcjonowanie UTW jest możliwe dzięki pracy obecnego samorządu Słuchaczy w skład którego wchodzi: przewodnicząca – Pani **Wanda Smolińska**, zastępca przewodniczącej – Pan **Mirosław Śliwa**, skarbnik – Pani **Aleksandra Poznańska**, sekretarz – Pani **Bożena Adamska**, członkowie: Pani **Małgorzata Szczerska**, Pani **Krystyna Nowak** oraz Pani **Sylwia Śliwa**.

Wciąż rosnące zainteresowanie seniorów funkcjonowaniem UTW potwierdza celowość i zasadność jego istnienia, ponieważ w wolnym tłumaczeniu: **U** oznacza uśmiech i radość, **T** oznacza twórczość i pomysłowość, a **W** oznacza wytrwałość i wiek bez granic. Funkcjonowanie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Oświęcimiu nieprzerwanie od 20 lat stanowi wzór do naśladowania dla innych, jako przykład dobrej praktyki w zakresie aktywizacji osób w wieku senioralnym.

Sens istnienia tej Instytucji, trafnie uchwyciła Pani **Karolina Domider**, Koordynatorka Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Oświęcimiu mówiąc, że „czas mija, nie można go zatrzymać ale można go wypełnić treścią, Uniwersytet jest tą treścią”.

„Każdy, kto przestaje się uczyć jest stary, bez względu na to, czy ma 20 czy 80 lat. Kto kontynuuje naukę pozostaje młody. Najwspanialszą rzeczą w życiu jest utrzymywanie swojego umysłu młodym” (...). Te słowa Henryego Forda oddają w pełni ideę i cel działania wszystkich uniwersytetów trzeciego wieku.